

Kunnanhallitus	§ 111	24.08.2020
Kunnanhallitus	§ 137	19.10.2020
Kunnanhallitus	§ 158	02.11.2020
Kunnanhallitus	§ 176	16.11.2020
Kunnanhallitus	§ 191	30.11.2020
Valtuusto	§ 34	14.12.2020

Vuoden 2021 talousarvio ja taloussuunnitelma vuosille 2021–2023

122/02.02.02/2020

Kunnanhallitus § 111

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi vuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös kolmea tai useampaa vuotta koskeva taloussuunnitelma, jonka ensimmäinen vuosi on talousarviovuosi.

Kuluvan vuoden suunnittelukierroksella laaditaan talousarvio vuodelle 2021 ja taloussuunnitelma vuosille 2021-2023. Talousarvion valmistelusta vastaa kunnanhallitus sekä kukin hallintokunta omalla toimialueellaan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Talousarvio ja taloussuunnitelma on laadittava niin, että ne toteuttavat Nakkilan kunnan kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan lakisääteisten tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarvioon tulee ottaa toiminnallisten tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä tulee osoittaa, miten rahoitustarve muutoin katetaan.

Talousarvioprosessi etenee laadintaohjeen mukaisesti. Toimialajohtajat laativat ensin käyttötalouden talousarvioehdotuksensa, jotka käydään läpi johtoryhmässä sekä taloustiimin kanssa sisäisesti. Valiokunnat päättävät kokouksissaan hallintokuntien talousarvioehdotuksista lokakuun alussa ja kunnanhallitus käsittelee talousarvioehdotusta kokonaisuudessaan ensimmäisen kerran 19.10.2020. Talousarvioseminaareja pidetään syksyllä kaksi kappaletta, koko valtuustolle 16.9.2020 sekä kunnanhallitukselle 22.10.2020. Valtuusto hyväksyy talousarvion ja taloussuunnitelman kokouksessaan 14.12.2020.

Taloudellinen lähtökohta valmisteluun

Lähtökohdat vuoden 2021 talousarvion laadintaan ovat haasteelliset. Kuntatalouden tilanne on ollut vuonna 2020 entistä synkempi johtuen koronavirus-pandemiasta. Vuoden 2019 taloudelliseen

tilanteeseen vaikutti joustavan verotuksen uudistus sekä tulorekisteriuudistus. Tämä aiheutti monelle kunnalle alijäämäisen tuloksen vuodelle 2019 sekä vaikuttaa edelleen seuraaviin vuosiin, kunnes verotus on saatu tasapainoon. Vuoden 2020 taloudelliseen tilanteeseen vaikuttaa eniten verotulojen vähentyminen koronaviruksesta johtuen. Valtioneuvosto on reagoinut tähän neliosaisella tukipaketilla, joka maksetaan valtionosuuksina. Ne kohdistuvat pääosin vuoteen 2020.

Yksittäisen talousarviovuoden tulos voi olla alijäämäinen, mutta taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt kumulatiivinen alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Nakkilan kunnan taseeseen kertynyt kumulatiivinen ylijäämä vuoden 2019 tilinpäätöksessä oli +3,2 miljoonaa euroa.

Liite: Talousarvion 2021 ja taloussuunnitelman 2021-2023 laadintaohjeet

Kunnanjohtajan ehdotus:

Kunnanhallitus hyväksyy talousarvion 2021 ja taloussuunnitelman 2021-2023 laadintaohjeet.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Täytäntöönpano:

ote: valiokunnat, toimialajohtajat, taloustiimi Unkuri/Plaami

Valmistelija ja lisätietoja:
hallintojohtaja Janika Löfbacka
puh. 044 747 5808

Valiokunnat ovat käsitelleet talousarviota kokouksissaan seuraavasti: perusturvavaliokunta ja sivistysvaliokunta 13.10.2020 sekä tekninen valiokunta 15.10.2020. Kunnanhallituksen jäsenille, valtuuston puheenjohtajille ja johtoryhmälle on pidetty yhteinen talousarviosemi-

naari 19.10.2020.

Kuntatalousohjelma 2021-2024

Kuntatalouden tilanne on syksyllä 2020 poikkeuksellisen haastava. Kuntien tilinpäätöstietojen mukaan kuntatalous jatkoi heikkenemistään vuonna 2019 ja yleinen taloudellinen kehitys kääntyi pieneen laskuun jo vuonna 2019. Vuoden 2020 alussa Suomeen levinnyt koronapandemia ja sitä seuranneet hallituksen asettamat rajoitustoimet vaikuttivat voimakkaasti koko julkiseen talouteen ja kuntatalouteen sen myötä. Hallituksen asettamat tukitoimet ovat kohentaneet kuntatalouden tilaa merkittävästi. Kuntatalouden haasteena on sopeutuminen kohti koronakriisin jälkeistä aikaa.

Kuntatalouden merkittävin ongelma on jo pitkään jatkunut tulo- ja menokehityksen rakenteellinen epäsuhta. Ikäihmisten määrän kasvu on jo monen vuoden ajan lisännyt palvelutarvetta ja sosiaali- ja terveydenhuollon menoja. Kehitys tulee jatkumaan vastaanvanlaisena tulevina vuosina. Samanaikaisesti työikäisen väestön määrän pieneeminen heikentää veropohjaa. Demografinen muutos lisäksi eriyttää erikokoisten ja olosuhteiltaan erilaisten kuntien talouskehitystä.

Vuoden 2019 tilinpäätöstietojen mukaan kuntatalouden toimintakate heikkeni noin 1,3 mrd euroa ja vuosikate noin 0,3 mrd euroa. Verorahoituksessa oli kuitenkin myönteistä kehitystä, vaikkakin keskeiset tunnusluvut heikkenivät. Kuntatalouden lainakanta jatkoi kasvuaan 2,5 mrd eurolla yhteensä 21,9 mrd euroon. Myös kuntakonsernien vuosikate heikkeni edelleen ja lainakanta kasvoi selvästi.

Valtio turvaa peruspalvelujen järjestämistä jatkamalla kuntatalouden tukitoimia vuonna 2021. Peruspalvelujen valtionosuuksiin osoitetaan 300 milj. euron lisäys, josta 20 milj. euroa kohdistetaan harkinnanvaraisen valtionosuuden korotukseen, ja yhteisöveron jako-osuuden korotusta jatketaan vielä vuonna 2021. Lisäksi kuntakonsernien kertyneen alijäämän kattamiskauden väliaikaisella pidentämisellä kuntalain muutoksella helpotetaan kaikkien kuntien tilannetta ja annetaan lisää aikaa talouden sopeuttamiselle.

Koronapandemiaan välittömästi liittyvät kustannukset korvataan kunnille täysimääräisinä. Tähän varataan vuonna 2021 yhteensä 1,66 mrd. euroa.

Peruspalveluiden kehittämistä jatketaan pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelman mukaisesti. Kuntien uusiin tai laajennettaviin tehtäviin ja velvoitteisiin osoitetaan täysimääräinen rahoitus.

Valtion toimenpiteet vahvistavat kuntataloutta kokonaisuutena 865 milj. eurolla vuonna 2021 vuoden 2020 varsinaiseen talousarvioon

verrattuna. Kuntataloutta vahvistavat erityisesti valtionosuuksien määräaikainen 300 milj. euron korotus ja yhteisöveron jako-osuuden korotuksen jatkaminen vuodelle 2021. Suurin osa kuntataloutta vahvistavista toimista on määräaikaisia.

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta valmistellaan. Uudistus siirtäisi sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastustoimen tehtävät kunnilta perustettaville sote-maakunnille. Sote-uudistuksen vaikutukset kuntatalouteen otetaan huomioon kuntatalousohjelmassa, kun uudistusta koskeva hallituksen esitys on annettu eduskunnalle.

Valtionvarainministeriön kansantalousosaston syksyn 2020 ennusteen mukaan Suomen talouden odotetaan alkavan elpyä ja kääntyvän hitaaseen kasvuun vuonna 2021. Kuntatalouden näkymiä arvioidessa oletuksena on, että koronatilanne pysyy Suomessa hallinnassa eikä uusia, kevään 2020 kaltaisia laajoja sulkutoimenpiteitä tule. On kuitenkin selvää, että korona aiheuttamia talousvaikutuksia kanavoituu kuntatalouteen myös ensi vuonna.

Talouden hidastuminen yhdessä väestön ikääntymisen ja rakennuskannan iästä ja muuttoliikkeestä aiheutuvien investointipaineiden kanssa pitävät kuntatalouden tulojen ja menojen epätasapainon mitävänä koko ennustejakson ajan.

Valtion budjettiriihessä päättämät tukitoimet vahvistavat kuntataloutta myös ensi vuonna. Kuntatalouden tulos on ensi vuonna lähellä tasapainoa, mutta investointitason pysyessä korkeana toiminnan ja investointien rahavirta heikkenee painelaskelman mukaan noin -2 mrd. euroon. Vuoden 2021 jälkeen valtion koronavirukseen liittyvät tukitoimet poistuvat ja toiminnan ja investointien rahavirta jää kehyskauden lopussa runsaat 2 mrd. euroa negatiiviseksi. Siksi myös kuntatalouden lainakanta jatkaa painelaskelmassa ripeää kasvuaan.

Nakkilan kunnan talousarvio 2021

Kunnanhallitus antoi laadintaohjeet toimialoille talousarviosta 2021 ja taloussuunnitelmasta vuosille 2021-2023 kokouksessaan 24.8.2020. Laadintaohjeissa oli jo määritelty ennalta säästötavoite, joka jaettiin suhteessa vuoden 2020 talousarvioraamin toimintakuluihin. Säästötavoite oli kokonaisuudessaan 700 000 euroa. Yhteensä toimialat esittävät säästöjä 525 747 euroa. Säästöt kohdistuvat henkilöstökuluihin, palveluiden ostoihin sekä aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin. Säästöjä esitetään myös nostamalla tuloja.

Toimialojen talousarvioesitykset ja säästöesitykset sekä Kessoten tuomat vaikutukset huomioiden tämän hetkinen talousarvion valmistelutilanne on edelleen alijäämäinen. Tuloslaskelma on alijäämäinen n. 574 921 euroa, raamiin verrattuna muutosta on -407 703 euroa.

Kessoten vuokramenoista johtuen valiokuntien säästöesitysten vaikutus jää oletettua pienemmäksi.

Kuntaliitto on julkaissut syksyllä kaksi veroennustetta, joissa verotulojen määrät ovat vaihdelleet. Talousarvion laadintaohjeissa on käytetty kesäkuun veroennustetta ja silloin arvio Nakkilan verotuloista vuodelle 2021 oli 19 828 000 euroa. Syyskuussa julkaistussa veroennusteessa verotulojen määräksi on arvioitu 19 537 000 euroa ja viimeisin veroennuste lokakuulta näyttää, että vuoden 2021 verotulot olisivat 19 883 000 euroa. Verotulojen ennustaminen on ollut viime vuoden joustavan verotuksen uudistuksen sekä koronapandemian vuoksi erityisen vaikeaa.

Liitteenä tuloslaskelma ja rahoituslaskelma talousarvion luonnoksesta 19.10.2020, henkilöstösuunnitelma ja investointiohjelma.

Kunnanjohtajan esitys:

Kunnanhallitus merkitsee tiedokseen talousarvion tämän hetkisen valmistelutilanteen.

Päätös:

Talousarvioseminaarin jälkeen kunnanjohtaja muutti päätösehdotukseen seuraavasti:

Kunnanhallitus merkitsee tiedokseen talousarvion tämän hetkisen valmistelutilanteen. Lisäksi kunnanhallitus hyväksyy valiokuntien säästötavoitteet sellaisenaan, lisätään talousarvioon tuloveroprosentin korotus 0,25 %, ehdottaa henkilöstölle vapaaehtoisia henkilöstökulujen säästötoimia, edellyttää palveluverkkoselvityksen jatkamista perustamalla työryhmä, joka kuvaa työn etenemisen ja selvitettävät hankkeet. Kunnanhallitus lisää myös konsernin osalta 10 000 euron avustuksen Villilän Studioille ja lisäksi Kiinteistö Oy Nakkilan Villilän kartanolle maksimissaan noin 30 000 euron vuokramenojen lisäyksen ja Nakkilan Vuokra-asunnot Oy:n osalta lisätään noin 30 000 euroa vuokramenoihin liittyen Arten kiinteistöön. Villilän Studiot Oy:lle asetetaan toiminnalliset tavoitteet seuraavan talousarviovuoden loppuun, joiden toteutumisen nojalla arvioidaan yhtiön jatkoa.

Kunnanhallitus hyväksyi kunnanjohtajan muutetun päätösehdotuksen ja lisäksi toteaa, että veroprosentin osalta valmistelua voidaan jatkaa 0,25 % korotuksen vaihtoehtoisen esityksen mukaisesti. Lopullinen päätös tuloveroprosentista tehdään kunnanhallituksen kokouksessa 2.11.2020.

Täytäntöönpano:

ote: toimialajohtajat, valiokunnat, taloustiimi Unkuri/Plaami

Valmistelija ja lisätietoja:

hallintojohtaja Janika Löfbacka
puh. 044 747 5808

Kunnanhallitus § 158

Kunnanhallitus käsitteli talousarviota kokonaisuudessaan ensimmäisen kerran 19.10.2020. Samana päivänä pidettiin myös kunnanhallituksen, valtuustoryhmien puheenjohtajien ja johtoryhmän yhteinen talousarvioseminaari.

Kunnanhallitus päätti seuraavista jatkotoimista talousarvion valmistelussa:

- Kunnanhallitus määritteli kokouksessaan, että kunnanjohtaja ja hallintojohtaja valmistelevat vaihtoehtoisen tuloslaskelman, jossa huomioidaan mahdollinen 0,25 % tuloveroprosentin korotus
- Kunnanhallitus ehdottaa henkilöstölle vapaaehtoisia henkilöstökulujen säästötoimia
- Kunnanhallitus edellyttää palveluverkkoselvityksen jatkamista perustamalla työryhmä, joka kuvaa työn etenemisen ja selvitettävät hankkeet
- Kunnanhallitus lisäsi konsernin osalta 10 000 euron avustuksen Villilä Studioille. Lisäksi Villilä Studioille asetetaan toiminnalliset tavoitteet seuraavan talousarvionvuoden loppuun, joiden toteutumisen nojalla arvioidaan yhtiön jatkoa.
- Kunnanhallitus lisäsi Kiinteistö Oy Nakkilan Villilän Kartanolle maksimissaan 30 000 euron vuokramenojen lisäyksen
- Kunnanhallitus lisäsi Kiinteistö Oy Nakkilan Vuokra-asunnoille noin 30 000 euron lisäys vuokramenoihin liittyen Arten kiinteistöön

Viranhaltijatyöllä on tehty kunnanhallituksen päätöksen myötä seuraavat toimenpiteet:

- Tuloveroprosentin korottaminen 0,25 % tuottaa kunnalle vuodelle 2021 yhteensä 192 000 eurolla. Tilikauden alijäämä olisi tuloveroprosentin korotus huomioiden 265 151 euroa.
- Kunnan henkilöstötoimikunta kokousti 29.10.2020 ja keskusteli vapaaehtoisista henkilöstötoimista.

- Kunnanjohtaja on käynnistänyt palveluverkkotyöryhmän kokoonpanon suunnittelun.
- Talousarvioon on lisätty Villilä Studioille 10 000 euroa, Kiinteistö Oy Nakkilan Villilän Kartanolle 30 000 euroa ja Kiinteistö Oy Nakkilan Vuokra-asunnoille 30 000 euroa.

Liitteenä tuloslaskelma sekä oheismateriaalina talousarviokirja.

Kunnanjohtajan ehdotus:

Kunnanhallitus merkitsee tämän hetkisen talousarvion valmistelutilanteen tiedoksi.

Päätös:

Kunnanhallitus merkitsee tämän hetkisen valmistelutilanteen tiedoksi ja valmistelee jatkossa talousarviota nykyisen tuloveroprosentin mukaisesti.

Talousarvion lisäyksistä Villilän Studioille, Kiinteistö Oy Nakkilan Villilän Kartanolle ja Kiinteistö Oy Nakkilan Vuokra-asunnoille, käsittelyn ajaksi poistuivat seuraavat henkilöt: kunnanjohtaja Nina-Mari Turpela, jäsen Heli Lukka, jäsen Jarmo Virtanen ja valtuuston puheenjohtaja Ilmo Myllymaa. Poistuneet jäsenet eivät osallistuneet yhtiöiden asioiden esittelyyn tai päätöksentekoon (yhteisöjäävi).

Täytäntöönpano:

ote: toimialajohtajat, taloustiimi Unkuri/Plaami

Valmistelija ja lisätietoja:
hallintojohtaja Janika Löfbacka
puh. 044 747 5808

Kunnanhallitus § 176

Tämän hetkisen valmistelutilanteen mukaan vuoden 2021 tilikauden alijäämä on - 597 580 €.

Liitteenä tuloslaskelma ja oheismateriaalina talousarviokirja.

Kunnanjohtajan ehdotus:

Kunnanhallitus merkitsee tiedoksi tämän hetkisen valmistelutilanteen.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Täytäntöönpano:

ote: taloustiimi Unkuri/Plaami

Valmistelija ja lisätietoja:
hallintojohtaja Janika Löfbacka
puh. 044 747 5808

Kunnanhallitus § 191

Vuoden 2021 talousarviota lähdettiin laatimaan haastavista lähtökohdista. Vuoden 2019 verotulojen kertymisen haasteet ja valtionosuuksien jatkuvat leikkaukset painoivat vielä kuntataloutta vahvasti. Lisäksi vuoden 2020 alussa alkava koronaviruksen aiheuttama kriisi on rokoittaneet vuoden 2020 taloutta pysyvästi. Vuoden 2020 aikana on ollut poikkeuksellisen vaikeaa ennustaa kuntataloutta kuluvana vuonna, mutta myös tuleville talousarviovuosille. Valtionosuuksia ja verotusta ei ole historiassa aiemmin muutettu niin kuten vuonna 2020.

Vuoden 2021 tilikauden alijäämä on muodostunut valmistelussa -581 360 €. Toimintatuotot ovat 3 536 114 € ja toimintakulut 35 073 871 €. Vuosikate muodostui vuodelle 2021 923 679 €. Poistojen ollessa 1 525 000 €, muodostuu tilikauden tulokseksi -601 321 €. Taloussuunnittelukaudelle on arvioitu maltillisesti toimintakulujen kasvu ja vuosien 2022 ja 2023 toimintakulujen kasvu on arvioitu olevan 1,73 %.

Liitteenä vuoden 2021 talousarvio ja vuosien 2021-2023 taloussuunnitelma.

Kunnanjohtajan ehdotus:

Kunnanhallitus esittää valtuustolle hyväksyttäväksi talousarvion vuodelle 2021 ja vuosien 2021-2023 taloussuunnitelman. Kunnanhallitus valtuuttaa kunnanjohtajan ja hallintojohtajan tekemään tarvittaessa muutoksia talousarviokirjaan.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Täytäntöönpano:

siirto valtuustolle

Valmistelija ja lisätietoja:

hallintojohtaja Janika Löfbacka
puh. 044 747 5808

Valt § 34

Esityslistan liitteenä talousarvio vuodelle 2021 ja taloussuunnitelma 2021–2023.

Päätös:

Valtuusto hyväksyi puheenjohtajan ehdotuksesta talousarvion käsittelyjärjestyksen siten, että kunnanjohtaja esittelee talousarvion ensin, sen jälkeen pidetään ryhmäpuheenvuorot ja tarpeen mukaan käydään yleinen ja yksityiskohtainen keskustelu asiasta. Käsittelyjärjestys hyväksyttiin yksimielisesti.

Martti Pöysti esitti Keskustan valtuustoryhmän puheenvuoron, Keijo Mäkilä esitti Kokoomuksen valtuustoryhmän puheenvuoron, Terttu Viinamäki esitti Vasemmistoliiton valtuustoryhmän puheenvuoron, Erik Sallinen esitti SDP:n valtuustoryhmän puheenvuoron ja Marko Nieminen esitti Perussuomalaisien valtuustoryhmän puheenvuoron. Ryhmien puheenvuorot ovat pöytäkirjan liitteenä.

Puheenjohtaja tiedusteli onko pidettäväksi yleisiä tai yksityiskohtaisia puheenvuoroja. Puheenjohtaja totesi, että yleisiä tai yksityiskohtaisia puheenvuoropyyntöjä ei ole.

Puheenjohtaja totesi, että valtuusto on hyväksynyt kunnanhallituksen ehdotuksen vuoden 2021 talousarvoksi ja taloussuunnitelman vuosille 2021-2023.
